

**Statistikdokumentation for
Sociale ressourcer - ældre og voksne 2015**

1 Indledning

Formålet med statistikken er at belyse de ressourcer, (kapacitet, belægning, organisation mv.), som kommuner og regioner har til rådighed i sociale institutioner. Derudover belyser statistikken de sociale og sundhedsmæssige serviceydelser, der administreres af kommuner og regioner. Ydelserne dækker fx ældreomsorg, tandpleje for børn og unge samt særlige tilbud til børn og unge. Ressourceopgørelsen omfatter såvel offentligt som privat ejede sociale institutioner. Statistikken bliver løbende fornyet på baggrund af folketingets ændringer i lov om social service.

2 Indhold

Statistikken om sociale ressourcer består af summariske oplysninger om kommunal og regional service på det sociale område. Emnerne omfatter særlige tilbud til børn og unge, ældreomsorg samt tandpleje for børn, unge og udsatte. For den kommunale ældreomsorg indsamles de fleste af oplysningerne om pladser og indskrevne i pleje- og ældreboliger mv. på en fælles blanket i hver kommune.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Emnerne indeholder særlige tilbud til børn og unge, ældreomsorg samt tandpleje for børn, unge og udsatte. Der indsamles desuden oplysninger om personaleforbrug på de forskellige tilbud på ældreområdet.

Præcist hvad der bliver spurgt til på hvert enkelt område kan ses på [indberetter siden](#), hvor en komplet oversigt over aktive blanketter findes.

Emne liste

Følgende emner belyses i den sociale ressourceopgørelse. For alle emnerne gælder det at spørgsmålene fordeler sig på kategorierne, antal indskrevne/ydelsesmodtager, antal pladser, eller ja/nej spørgsmål om service.

- Særlige daginstitutioner for børn og unge
- Døgninstitutioner for børn og unge
- Krisecentre
- Pleje- og ældre boliger samt daghjem og dagcentre.
- Ansættelse af nærtstående til pleje
- Madservice
- Midlertidig hjemmehjælp og privat hjælper.
- Tandpleje
- Plejefamilier
- Døgnpleje
- Hjemmetræning
- Ledsageordning
- Plejevederlag til pasning af døende.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Der anvendes ingen international klassifikationer.

2.3 Sektordækning

Den kommunale og regionale sektor.

2.4 Begreber og definitioner

Indskreven: En indskreven person er en person, der bor på et botilbud, et andet tilbud eller modtager en af de øvrige ydelser i tællingen.

Pladser: En plads er et udtryk for den samlede pakke af ressourcer, der skal til for at kunne håndtere en ekstra indskreven på tilbuddet.

Tilbud: Et tilbud kan være et plejehjem, en døgninstitution, et botilbud efter almen boligloven, et krisecenter eller lignende.

2.5 Enheder

Der er tre primære typer af enheder. Antal af indskrevne, antallet af pladser/boliger, og antal af personalegrupper. Derudover er der nogle ja/nej spørgsmål om hvilke services som kommunen udbyder. Statistikken består af en optælling af disse enheder på kommunalt niveau, og regionalt niveau.

2.6 Population

Alle individuelle tilbud der leverer ydelser efter relevante paragraffer, kommuner og regioner

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

De fleste åbne tidsserier på den sociale ressourceopgørelse kører tilbage til 2008. Der er dog enkelte undtagelser. Desuden er det muligt at følge nogle tidsserier længere tilbage for meget specifikke typer af tilbud eller ydelser. En række af tidsserierne kan findes i statistikbanken, enten som åbne tidsserier eller som lukkede serier under arkiv.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Antal indskrevne samt pladser.

2.11 Referencetid

Opgørelsen er altid uge 15 eller uge 16, afhængigt af påskens placering. Hvis forholdene - fx. belægningen - varierer i løbet af ugen tages udgangspunkt midt i ugen.. Særlige forhold fremgår af vejledningerne til blanketterne. I enkelte tilfælde opgøres i stedet aktiviteten for hele det forudgående kalenderår, dvs. strømstørrelser. Dette gælder eksempelvis for plejevederlag, anden hjælp, midlertidig hjemmehjælp samt tilskud til midlertidigt hjemmehjælp.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

§ 6 og 8 i lov om Danmarks Statistik.

Der er ingen EU-regulering.

2.14 Indberetningsbyrde

Respondentbyrden er ikke beregnet. Byrden er søgt reduceret ved at anvende stamdata mv. fra Tilbudsportalen, et register over alle sociale tilbud i Danmark, og ved at beregne personaleforbrug ud fra lønstatistikens data i videst muligt omfang.

2.15 Øvrige oplysninger

Et stort antal oplysninger fra den sociale ressourceopgørelse indgår i:

- Social- og Indenrigsministeriets årlige Kommunale Nøgletal,
- Social- og Indenrigsministeriets publikationer samt i oversigter fra
- Kommunernes Landsforening og
- Danske Regioner (tidligere: Amtsrådsforeningen).

3 Statistisk behandling

Data indsamles en gang om året, og valideres mod tidligere indsamlede data og lovgivningen på området. Der foretages enkelte imputeringer, typisk af aldersfordelinger for et par kommuner. Imputering indebærer at manglende data bliver erstattet af nogle sandsynlige værdier beregnet på baggrund af anden tilgængelig information.

3.1 Kilder

Oplysninger fra blanketter udsendt til kommuner, regioner og sociale tilbud mv. Serviceydelse omfatter bl.a. ældreomsorg og tandpleje for børn og unge. Fra 2001 omfatter dette tillige de sociale tilbud, som er omfattet af kommunal lønanvisning. Alle blanketter for det seneste tællingsår kan ses på [emnesiden](#).

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Data indsamles via blanketter, fra 2015 er disse blanketter digitale.

3.4 Datavalidering

Alle blanketter revideres forud for eller samtidig med registrering. Der tjekkes for inkonsistente oplysninger, og der tages kontakt til kommunerne med henblik på rettelser. Dette gælder kontrolindberetning af summer og sammenligning af antal pladser med antal indskrevne, hvor der højest accepteres en vis procentvis afvigelse. Oplysningerne fejlsøges også for store variationer under tid, hvis store variationer findes bliver kommunen bedt om en forklaring. Mange sandsynlige fejl opdages og dette fører til mange fejlrettelser. Hvert år gennemføres faste fejlsøgninger og der er ekstra fokus på at fejlsøge nye variable, som kommunerne ikke har prøvet at indberette før. Såfremt der i dette arbejde viser sig at være forståelsesproblemer, søges blanketterne rettet i det følgende år. Derudover er der checks af logisk sammenhæng i data, fx hvis en indberetter melder at de har en særligt service, men at der ikke er nogen der modtager den, så vil kommunen blive kontaktet. Dette gælder også hvis data er inkonsistent med lovændringer og lignende, et typisk eksempel er plejehjemspladser, som der i princippet ikke bør opføres nye af, fordi botypen er under udfasning til fordel for andre typer af ældreboliger. Hvis kommunen alligevel indberetter en stigning kontaktes den med henblik på en rettelse eller forklaring.

3.5 Databehandling

Efter aftale med en kommune kan Danmarks Statistik beregne indeholdet af forskellige felter, fx aldersfordelinger på beboere i pleje- og ældreboliger. Her tages der udgangspunkt i forholdene på nationalt plan.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data, udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Indholdet af blanketterne tilrettelægges i tætsamarbejde med de centrale brugere, som fx Social- og Indenrigsministeriet, Ankestyrelsen og Sundhedsstyrelsen, derfor vurderes tallene at have en høj relevans.

4.1 Brugerbehov

Brugere: Ministerier (primært Social- og Indenrigsministeriets, Finansministeriet samt Erhvervs- og Vækstministeriet), styrelser (primært Socialstyrelsen, Ankestyrelsen og Sundhedsstyrelsen), kommuner, regioner (tidligere: amtskommuner), kommunale organisationer, fagforeninger, interesseorganisationer, konsulentfirmaer, private virksomheder, forskere og studerende.

Anvendelsesområder:

- sociale forhold på børne-, unge- og ældreområderne
- personaleforbrug
- de ældres boligforhold

Anvendelser: planlægning, analyse, redegørelser, forskning, offentlig debat samt lovforberedelse. Udvalgte oplysninger gengives i større omfang i publikationer fra ministerierne, herunder Social- og Indenrigsministeriets årlige kommunale nøgletal på internettet samt i oversigter fra Kommunernes Landsforening og Danske Regioner (tidligere: Amtsrådsforeningen).

4.2 Brugertilfredshed

Der afholdes hvert år et møde, hvor de centrale brugere af statistikken inviteres. Mødets indhold er primært ændringer til statistikken, men også brugertilfredshed med statistikken og eventuelle ønsker til ændringer i den service statistikkontoret leverer til brugerne af statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Tallene er samlet set ret pålidelige på landsplan. Efterfølgende justeringer på 0 til 2 pct. er dog ikke unormale.

5.1 Samlet præcision

Generelt skønnes pålideligheden at være høj. Tællingen er en totaltælling og alle udsendte blanketter kommer ind - med ganske få undtagelser. I enkelte tilfælde aftales det med indberetterne at genbruge tallene fra året før. Størst usikkerhed knytter sig til, at visse specielle områder indberettes mangelfuldt, idet kommunerne ikke anvender samme registreringsprincipper og -former.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Der er tale om en total tælling, og der er derfor ingen stikprøveusikkerhed.

5.3 Anden usikkerhed

Der er meget begrænsede dækningsfejl. Der kan være tale om målefejl i enkelte kommuner, som systematisk laver den samme fejl år efter år, og derfor ikke opdages af DST.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Kvaliteten af de udgivne data vurderes generelt til at være høj.

Vedrørende de blanketter, som kommunerne udfylder, har Danmarks Statistik kun begrænset mulighed for at undersøge datakvaliteten for den enkelte indberetter, hvis denne i øvrigt kan godkende de indberettede tal. Vurderingen af kvaliteten finder sted på baggrund af erfaring med hvor indberetterne typisk finder det svært at opgøre præcise tal, og hvor der er mange variationer fra år til år. For de i statistikbanken udgivne tabeller vurderes pålideligheden på landsplan til at være meget høj. Der kan dog være enkelte kommuner, som konsekvent indberetter forkert år efter år, og som Danmarks Statistik derfor ikke kan opdage ved fejlsøgning. Dette gælder specielt hvis fejlen ikke er særligt stor, da man da heller ikke kan opdage fejlen ved at sammenholde med andre kommuner.

De individuelle tilbud har typisk ingen problemer med at opgøre antallet af indskrevne. Problemet ligger typisk i at sikre, at alle de relevante tilbud er med i tællingen. Danmarks Statistik er afhængige af det fælles register for alle sociale tilbud i Danmark kaldet Tilbudsportalen, og der har været en række udfordringer. Danmarks Statistik forsøger dog at få alle tilbud med ved at sammenligne med andre kilder. Desuden forventer Danmarks Statistik en forbedring i dækningen hos Tilbudsportalen, efter at ansvaret for opdatering af Tilbudsportalen er overgået til De Sociale Tilsyn i 2014. De Sociale Tilsyn er de kommuner, der har fået det centrale ansvar for godkendelse af alle tilbud i deres region.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Eventuelle revisioner af data fra tidligere år bliver indført i statistikbanken, ved den årlige opdatering af data i statistikbanksmatricerne.

6 Aktualitet og punktlighed

Der er generelt rimeligt høj punktlighed, omend manglende indberetninger kan forskyde udgivelsestidspunkter.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udgives årligt. Udgivelsestiden er ca. 8 måneder efter indsamlingsugen i uge 16.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse.

7 Sammenlignelighed

Den sociale ressourceopgørelse kan føres tilbage til 1972. Grundet årlige ændringer er der dog meget lille sammenfald mellem tællingen i 1972 og den nuværende. Yderligere var der, på grund af kommunalreformen, et databrud mellem 2006 og 2007. Antal pleje- og ældreboliger anses dog for at kunne sammenlignes før og efter kommunalreformen uden databrud.

7.1 International sammenlignelighed

Statistikken kan ikke umiddelbart sammenlignes med nogen internationale tællinger, da ydelser og tilbud er defineret på baggrund af dansk lovgivning alene.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Den statistiske metode og de statistiske begreber har været uændret i grundtræk i en årrække. Forskydningerne på ældreområdet fra plejehjem til satsning på egen bolig betyder, at porteføljen af plejehjemsbeboere er sammensat helt anderledes i dag end tidligere. Derudover sker der lovændringer, som i visse tilfælde ændrer indholdet i de sociale ordninger. Bestræbelserne i de senere år på at forbedre kvaliteten har forøget dækningsgraden af en række variabler. Herved overvurderes udviklingen. På grund af kommunalreformen er der - på stort set alle områder - et betydeligt databrud mellem 2006 og 2007. Antal pleje- og ældreboliger anses dog for at kunne sammenlignes før og efter kommunalreformen uden databrud.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Der findes ikke umiddelbart sammenlignelige eller sammenhængende opgørelser.

7.4 Intern konsistens

Der er intern konsistens i datasættet.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres primært som NYT fra Danmarks Statistik, og i statistikbanken. Ikke alle indsamlede data offentliggøres.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Der udgives NYT om pleje- og ældreboliger.

Oversigt over NYT med tal fra de blanketter der omhandler ældre kan ses på emnesiden [Sociale ydelser til ældre](#). Tallene på børne- og ungeområdet indgår ikke fast i en NYT.

8.5 Publikationer

Den sociale ressourceopgørelse er repræsenteret i følgende publikationer:

- Danmarks Statistiks [Årbog](#)
- Danmarks Statistiks [10 års oversigt](#)

Derudover blev der i 2014 udgivet det afsluttende eksemplar af Statistiske Efterretninger i serien 'Sociale forhold, Sundhed og Retsvæsen'.

8.6 Statistikbanken

Følgende matricer udgives nu:

- [RESP01](#): Pladser på ældreområdet efter område, foranstaltningsart og pladstype
- [RESIO1](#): Indskrevne i pleje- og ældreboliger efter område, alder og foranstaltningsart
- [RESSBU](#): Særlige dagtilbud og klubber samt døgninstitutioner for børn og unge efter område, foranstaltning, pladstype og alder
- [MH11](#): Modtagere af midlertidig hjemmehjælp efter område, hjælpens hyppighed og alder

8.7 Adgang til mikrodata

Alle de indsamlede summariske oplysninger stilles til rådighed for de relevante ministerier, også dem der ikke udgives i statistikbanken. Der er ikke mikrodata, forstået som data der er tilknyttet personer, i statistikken.

8.8 Anden tilgængelighed

Alle indsamlede data fremsendes til de relevante ministerier.

8.9 Diskretioneringspolitik

Statistikken følger DST's generelle [datafortrolighedspolitik](#). I de fleste tilfælde er der dog ikke nogen diskretioneringsproblemer for den sociale ressource, da data indberettes i summarisk form.

8.10 Diskretionering og databehandling

Der er ikke behov for diskretionering på de summariske oplysninger indsamlet i denne tælling.

8.11 Reference til metodedokumenter

Den primære reference er de anvendte blanketter, som kan ses på [indberettersiden](#).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Privatøkonomi og Velfærd. Den statistikansvarlige er Kiki Jørgensen, tlf. 39 17 31 09, e-mail: kjr@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Privatøkonomi og Velfærd, Personstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Kiki Jørgensen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

kjr@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 31 09

9.8 Faxnummer

39 17 39 99